

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Sucar el pinzell a l'aiguarràs

ANDREU SOTORRA

www.andreusotorra.com

ELS GERMANS ROMANÍ, BERNAT I DANIEL

Bernat i Daniel Romaní,
Els colors de la memòria.
Col·lecció *Gran Angular.*
CRUÏLLA. Barcelona, 2004.
A PARTIR DE 14 ANYS.

El Museu Municipal de la Vila Vella, a Tossa de Mar, creat el 1935 dins de l'antiga casa Falguera, construcció gòtica del segle XIV, conserva el testimoni de la fascinació que una colla de pintors europeus van sentir pel Mediterrani i els seus colors. Probablement sense la presència del rus jueu Marc Chagall, aquest testimoni lligat a la comarca de la Selva no tindria el valor que té.

Però a Tossa també s'hi van reunir la georgiana Olga Sacharoff i un grup d'avantguardistes que s'hi van deixar caure als anys 20 i 30 del segle XX, com ara Metzinger, Brignoni, Petersen i Limouse, entre molts altres, barrejats amb artistes d'aquí a cavall del postnoucentisme i l'avantguardisme, com ara Enric Casanovas, Oleguer i Albert Junyent, Emili Armengol, Manuel Humbert i Pere Creixams. La Guerra Civil va trencar la fertilitat artística que havia de deixar empremta per sempre a Tossa. I encara hauríem de parlar del terratrèmol cineasta d'Ava Gardner.

Els colors de la memòria tot això només ho explica a mitges, però sí que se situa en aquest ambient, en diferents èpoques. Els autors, però, guanyadors del premi Gran Angular, ni tan sols esmenten Tossa de Mar, i això que les referències són evidents. ¿Per què no diuen que és Tossa?

Els germans Romaní utilitzen el nom de ficció d'un pintor d'origen ucraïnès, Evgene Krzysko. Al seu voltant situen la segona protagonista de la novel·la, una noia d'aquí que té interès per pintar i que descobreix alguns secrets de l'art, entre els 12 i els 15 anys, d'estiu, en converses amb el personatge ja gran, excèntric, incrustat en el paisatge i en el mite de l'indret.

La relació s'estén a una època més actual, quan la mateixa noia, ja més gran, se sent obsessionada per la recerca de Krzysko fins que localitza –no pas a ell, ja mort– una néta, a Ucraïna, que li descobrirà, sense saber-ho, una relació casual de la seva àvia a Tossa a l'època anterior a la Guerra Civil.

Pel que he dit fins ara, el lector deu haver notat que la proposta i la intenció són bones, molt bones. Però els resultats no sempre responen a les bones intencions. *Els colors de la memòria* és una novel·la amb un interès escàs per estimular la lectura en les primeres vuitanta pàgines. La primera meitat sembla més un manual per aprendre a pintar per correspondència que no pas una preparació per a la tensió que a la segona part pujarà de to.

EL MATERIAL EN BRUT

I és que els germans Romaní han explotat feblement el material en brut que tenien a les mans. Vaja, utilitzant una expressió seva, han sucacat el pinzell a l'aiguarràs. Em sembla que, com fa el pintor, si haguessin pintat de nou sobre el que tenien, el resultat hauria estat el d'una novel·la excel·lent, amb referències universals i arrelada aquí. Allò que hi insinuen, el ressò artístic a Tossa de Mar de l'avantguarda, és una assignatura pendent en la literatura catalana. La senzilla aventura d'intriga i recerca que fa la jove aigüalleix la tensió que es podia haver creat. I el joc de casualitats de les relacions entre pintor, noia, la seva àvia i la néta del pintor acaba sent de recurs fàcil. Que no se'm malinterpreti, doncs: em lamento del molt més que podia donar la novel·la i no dóna, perquè no em conformo, parlant del que parla, amb el que em dóna i com m'ho dóna. I me'n lamento perquè l'estil i el registre dels germans Romaní és, aquí, polit i treballat, molt més polit i molt més treballat que en les seves novel·les anteriors, fetes també a quatre mans.

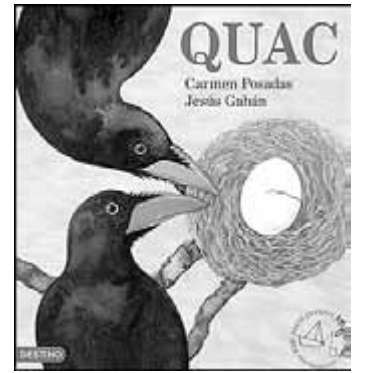
Francesc Miralles,
Un curs d'estiu a Irlanda.
Col·lecció *Columna Jove.*
COLUMNNA. Barcelona, 2004.
A PARTIR DE 14 ANYS.

L'Aura fa 16 anys i rep un regal ben especial: un curs d'anglès en una prestigiosa escola de Dublín. Amb moltes pors i més incerteses, l'espera un agost ple d'aventures i descobriments. Viurà en una caòtica residència d'estudiants, coneixerà els pubs de primera mà, viatjarà a l'Ulster i aprendrà les lliçons més importants de la seva vida.

Cressida Cowell,
Com ensinistrar un drac.
Traducció de Roger Cardús Jové. Il·lustracions de l'autora. CRUÏLLA. Barcelona, 2004.
A PARTIR DE 9 ANYS.

Memòries de l'espècie dels dracs que l'autora presenta com a recuperada del nòrdic antic. Un gran heroi viking, guerrer terrible i home de gran coratge, té en el seu currículum d'infància haver ensinistrat dracs. Es diu Singlot Sardina Terrible III. Edició especial en cartoné.

Carmen Posadas, *Quac.*
Il·lustracions de Jesús Gabán.
DESTINO. Barcelona, 2004.
A PARTIR DE 6 ANYS.

Qualificada com una mena de *road movie*, l'obra que va guanyar l'última edició del premi Apelles Mestre és un àlbum que té com a protagonista un corb lleig i solitari que fa un viatge cap al coneixement per superar la por al que és desconegut. L'autora de Montevideo és la comissionada pel govern danès per divulgar la figura d'Ander sen en l'any del bicentenari.

El repte de viure

JOSEP GÁLVEZ

MANU LARCENET / NORMA EDITORIAL

CÒMIC

Manu Larcenet, *Los combates cotidianos.* NORMA EDITORIAL. Barcelona, 2004.

Manu Larcenet, col·laborador habitual de la revista francesa humorística mensual *Fluide Glacial*, és un autor jove, relativament, amb una extensa obra paròdica, d'humor referencial, de gran qualitat per la seva peculiar síntesi d'ironia, sentit lúdic i imaginació. A les seves històries, els herois injustament

desconeguts han compartit protagonisme amb Sigmund Freud, Robin Hood, Van Gogh i la sàtira dels agents secrets. Curiosament, *Los combates cotidianos*, l'obra amb què es dóna a conèixer al nostre mercat, no pertany a aquest vessant de la seva creació sinó a un altre molt menys sovintejat, el del costumisme intimista.

El fet d'haver aconseguit el premi a la millor obra a Angulema l'any passat deu haver influït, sense cap mena de dubte, en la decisió editorial. *Los combates cotidianos* és el primer llibre d'una sèrie de la qual ja s'han publicat dos àlbums a França. Una mena de saga que està allunyada, però,

de les tensions artificials del melodrama i que millora a mesura que es desenvolupa la narració.

L'obra incideix en el tema de la reiniciació, en aquesta ocasió la de Marco, un reporter fotogràfic saturat de les imatges de destrucció i mort de les guerres en què ha estat, que es retira a viure al camp. El canvi de vida que inicia implica riscos professionals –sortir d'un camí segur– i personals –convivir amb la tragicomèdia de la vida quotidiana.

ELS TEMPS I LES PAUSES

Amb un domini dels temps i les pauses efectiu, Larcenet descriu a base de petites seqüències aquest procés de socialització afectiu i incorpora amb cadascuna un petit traç que esbossa un retrat, el del protagonista, en contínua evolució. D'aquesta manera els seus problemes per conviure amb una persona estimada, superar o acceptar els dimonis interiors i la complexitat humana, amb la presència propera de la degradació física i amb la seva pròpia neurosi, són alhora proves iniciàtiques i elements narratius que defineixen amb tendra acidesa una personalitat molt representativa del seu temps.